

2022

**ETELÄ-
KARJALAN**
hyvinvointialue

Työvoima- ja yrityspalveluiden uudistus

Tiina Kirmanen
Aikuisten monialaisten palvelujen johtaja

Työvoimapalveluiden järjestäminen

- 20 000 henkilön työvoimapohja perusteltu (minimissään) → tarvitaan ”riittävän leveät hartiat” laissa säädettyjen laajojen velvoitteiden toteuttamiseen
- On hyvä, että esityksessä korostetaan sitä, että työvoimaviranomaisen muodostettava kansalaisten kannalta yhtenäinen ja luonteva työssäkäyntialue ja niissä on pystyttävä vastaamaan alueella todennettuihin palvelutarpeisiin
- Pidämme ongelmallisena poiketa tästä työvoimapohjan minimivaatimuksesta → erityisen ongelmallinen ovat yleiset poikkeukset. Vähintäänkin niiden soveltamisessa oltava huolellinen ja kriittinen, jotta vastuu työvoimapalveluista ei pilkkoudu liian pienille toimijoille ja vaaranna kansalaisten **yhdenvertaista** palvelujen saantia.
- Myös työllistymisen monialaisen edistämisen järkevä toteuttaminen on hankalaa, jos hyvinvointialueilla on useita pieniä työllisyysviranomaisia kumppaneinaan. Uhkaa heikentää verkostoon tuotettavien sosiaali- ja terveyspalveluiden laatua, kattavuutta ja kustannustehokkuutta

Työllistymisen monialainen edistäminen

- Terminologiaa yksinkertaistettu ja selkeytetty
- Yhteistoiminnan asiakkuus perustuisi työttömän tosiasialliseen palvelutarpeeseen, eikä olisi enää riippuvainen ihmisen iästä, työttömyyden kestosta eikä hänen saamastaan etuudesta (3 §) → erittäin hyvä uudistus
- Yhteispalveluun ohjattavan henkilön ei tarvitse olla työnhakija
- Käytännössä työvoimaviranomainen arvioi, milloin työnhakijan palvelutarve edellyttää palvelujen yhteensovittamista → tarvitaan kansallista ohjausta ja osaamisen vahvistamista alueilla, jotta ohjaus tapahtuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti
- Ei ole tarpeen täsmentää ohjautumisen kriteereitä lakitasoisesti
- Hyvinvointialueiden henkilöstölle tulee mahdollisuus ohjata yhteispalveluun työtön, joka ei ole työnhakija → haasteena tunnistaminen ja ohjausosaaminen
- Lakiin lisätty velvoite yhteistyösopimuksen tekemiseen → sitouttaa osapuolia yhteistoimintaan ja riittävien resurssien ohjaamiseen toimintaan

Nuorten työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteispalvelu, nk. ohjaamotoiminnan kaltainen toiminta

- Terminologiaa yksinkertaistettu ja selkeytetty
- Sääntelyn sisältö hyvä ja riittävän väljää, ja mahdollistaa alueiden nuorten palvelutarpeisiin vastaavan toiminnan organisoinnin
- Käytännön toiminnassa keskeistä rakentaa alueilla toimiva kokonaisuus työllistymisen monialaisen edistämisen ja nk. ohjaamokaltaisen toiminnan kesken

Palkkatuki: Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

- 83 §:ssä säädetään työnantajaan liittyvistä palkkatuen edellytyksistä. Pykälän 3 momentin 5 kohdan mukaan palkkatukea ei voitaisi myöntää samalle työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen, jos viimeisen tällaisen tukijakson päättymisestä olisi alle 3 vuotta. Tämä rajoitus heikentää erityisesti isojen, useilla eri paikkakunnilla toimivien työnantajien mahdollisuutta palkkatukityöllistämiseen. Viittamme esim. työllisyystoimintaa harjoittaviin yhdistyksiä tai säätiöihin, hyvinvointialueisiin tai kuntiin, jotka tarjoavat hyvinkin erilaisia työtehtäviä myös vaikeimmin työllistyville. Rajaus heikentää näin työttömien työllistymismahdollisuuksia tällaisiin tehtäviin.
- Palkkatuen piiriin kuuluvia palkkauskuluja on rajattu, esim. sivukulut (85 §). Tämä lisää työnantajille palkkatukityöllistämisestä aiheutuvia kustannuksia ja nostaa työnantajan kynnystä palkkatukityöllistämiseen. Tämä heikentää erityisesti 3. sektorin toimijoiden mahdollisuutta tarjota tuettua työtä vaikeimmin työllistyville, joiden työpanoksen tuottavuus ei lähtökohtaisesti ole korkea.

Palkkatuki: Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

- 86 §:ssä säädetään palkkatuen kestosta. Viiden kuukauden kesto on hyvin lyhyt työhön perehtymiseen ja osaamisen kehittämiseen hyvin monien työttömien kohdalla, mutta erityisesti nuorten kohdalla. Keston pituus olisi maksimissaan 10 kuukautta, jos palkattava henkilö on ollut työttömänä yli 12 kuukautta. Tämä turvaa pitkäaikaistyöttömien asemaa, mutta ei useinkaan nuorten työttömien asemaa. Lakiesitys poistaa mahdollisuuden nk. työnsuunnittelijoiden palkkaamisen (nykyisin 2 vuoden ajaksi palkkatuella). Tämä mahdollisuus on ollut tärkeä erityisesti 3. sektorin toimijoille.
- Luonnolliselle henkilölle palkkatukea voidaan myöntää vain taloudelliseen toimintaan eli ammatin tai elinkeinon harjoittajille (83 §). Tämä rajaa palkkatukityöllistämisen ulkopuolelle mm. ne vammaiset henkilöt, jotka toimivat omien henkilökohtaisten avustajiensa työnantajina tai esim. työntekijän palkkaamisen lapsen tai omaisen hoitamista varten.

Palkkatuki: Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

- Tuella palkatun siirtäminen toiselle työnantajalle ilman käyttäjäyrityksen maksamaa korvausta tulisi mahdollistaa kuntien, hyvinvointialueiden ja yleishyödyllisten toimijoiden välillä. Laissa puhtaasti ”käyttäjäyrityksistä”. (91 §).
- Palkkatukea tulisi voida myöntää samanaikaisesti useammalle työnantajalle, tämä mahdollistaisi isompia tuntimääriä asiakkaille. Olisi tärkeää, että palkkatuki vastaisi nykytyöelämän tarpeisiin ja mahdollistaisi työskentelyn useammalla työnantajalla sekä tukisi keikkatyön tekoa
- Kokonaisuutena jää suuri huoli siitä, että esitetyt muutokset heikentävät heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä sekä 3.sektorin työllistämistoimijoiden asemaa.

Kiitos!

**ETELÄ-
KARJALAN**
hyvinvointialue